

Remissvar

Datum 2025-03-28

Diarienummer 2025–13

Moderna – en ny myndighet för modern konst, arkitektur och design (Ds 2025:2)

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) har beretts möjlighet att yttra sig över Kulturdepartementets promemoria *Moderna – en ny myndighet för modern konst, arkitektur och design* (Ds 2025:2). Utredningen har haft att ta ställning till hur uppgifterna hos ArkDes kan inordnas i Moderna museet samt haft att ta ställning till huruvida det är ändamålsenligt att även inordna Statens konstråd i Moderna museet och i så fall lämna förslag på hur det kan gå till.

Utgångspunkt för detta remissvar är förslaget om den nya myndigheten *Moderna*. Kulturanalys ser både fördelar och risker med det framlagda förslaget, men bedömer att fördelarna inte är tillräckliga för att överväga de potentiella riskerna med att bilda den nya myndigheten. Kulturanalys ställer sig därför tveksam till utredningens förslag och vill betona följande:

- Det är ej tydligt att samordningsvinster och ökad kostnadseffektivitet för administration överväger risker kopplat till förändring av existerande kärnverksamhet.
- Den nya myndigheten *Moderna* föreslås få ett mångfacetterat, brett myndighetsuppdrag vilket skapar komplex grund för prioritering och styrning.

Kulturanalys synpunkter utvecklas nedan.

Den nationella kulturpolitiken och de nuvarande myndigheternas uppdrag

Kulturanalys har i uppdrag att följa utvecklingen inom kulturområdet och utvärdera, analysera och redovisa effekter med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen. Kulturanalys bedömer att alla tre verksamheter som är i fokus för utredningen är av betydelse för genomförande av den nationella kulturpolitiken och att det finns grund för att existerande uppdrag och organisation skiljer sig åt.

Även om de aktuella myndigheterna lyftes ut från utredningen om översyn av mindre myndigheter (SOU 2025:13) konstateras i betänkandet att de

myndighetsuppdrag som ArkDes och Statens konstråd uppbär är motiverade att vara statliga åtaganden. Kulturanalys delar den bedömningen.

Ställningstagande: Kulturanalys är tveksamma till förslaget *Moderna*

Kulturanalys ställer sig tveksam till att den nya större myndigheten *Moderna* kommer kunna bibehålla nuvarande verksamhet som bedrivs på Moderna museet, ArkDes och Statens konstråd. Den stora myndigheten har att balansera mellan att vara en museiverksamhet med förväntningar om samlingsförvaltning och utställningsproduktion, och ett myndighetsansvar för samverkan, tillsyn och verksamhet kopplat till arkitektur, gestaltungsprocesser och samhällsbyggnad. En större myndighet som *Moderna* kan å ena sidan stärka en samlad röst för konst, arkitektur, form och design i samhället men riskerar å andra sidan att skapa en komplex grund för prioritering av genomförande för det breda uppdrag som läggs fram i förslaget till myndighetsinstruktion.

Vi vill lyfta måluppfyllelsen för den nationella kulturpolitiken som avstampet för vårt ställningstagande och då även belysa det som utredningen skriver om risk för maktkoncentration och konformitet i de offentliga perspektiven på gestaltning, konst, design och arkitektur när dagens tre fristående myndigheter ska ersättas med en samlad myndighetsstyrning. Det är av vikt att den kulturella mångfalden såväl som den konstnärliga friheten kan säkerställas framåt. Ytterligare aspekter som vi vill framföra handlar om att det idag finns olika geografiska spridningsuppdrag och främjandeverksamheter som riskerar att bli nedprioriterade när Skeppsholmen som kulturell plats ska stärkas. Vidare är det viktigt att det finns ett tydligt genomförandeansvar kopplat till politiken för Gestaltad livsmiljö (Prop. 2017/18:110) där dagens tvärsektoriella uppdrag som finns hos ArkDes, och delvis Statens konstråd, värnas.

Kulturanalys vill understryka vikten av att en större myndighetsorganisation syftar till att stärka kärnverksamheten och att därmed förbättra förutsättningarna att utföra de uppdrag som nu ligger på de tre fristående myndigheterna. Inordnandet av ArkDes och Statens konstråd i Moderna museet och den förändringsprocess som föranleds av detta kommer att generera ökade kostnader över ett antal år vilket kan få negativa effekter på kärnuppdrag under tiden.

Beslut i detta ärende har fattats av Myndighetschef Mats Granér. Analytiker Malin Weijmer har varit föredragande.

Mats Granér
Myndighetschef

Malin Weijmer
Analytiker